CENZURAT.

PLAIURI SĂCELENE

DIRECTOR: VICTOR TUDORAN.

Inscrisă sub. No. 13 din 16 Mai 1938 Trib. Braşov.

Anul VI. IUNIE-IULIE 1939 Nr. 6-7.

Anul VI. • Nr. 6-7 — Iun.-Iul. • 1939.

PLAIURI SĂCELENE

APARE ODATĂ PE LUNĂ.

Revistă fondată în anul 1934. Director: VICTOR TUDORAN. Cont la C. E. C. Nr. 25.187.

Redactor: ION PĂLTĂNEA • Secretară MIȚA CODREANU.

Cuprinsul:

MITICĂ PETEU: Comemorarea lui Eminescu.
MIHAIL EMINESCU: Doină. (versuri).
VICTOR TUDORAN: Preotul Kiss Béla din Cernatu.
POEZIA TÂNĂRĂ: Vasile Dima, Gh. Hudea.
E. AR. ZAHARIA. Cântecele Primăverii. (versuri).
ION PĂLTĂNEA: Cursuri de Cooperație la Săcele.
VICTOR TUDORAN: Eroii. (nuvelă istorică).

Cronica literară: *„Studii și documente literare" vol. VI „Junimea"* de I. E. Torouțiu. (Gh. Pălțănea). *„Legea Munților"* de Corneliu Axente (Vlad Șeitan).

Cronica săceleană: *Demnitate mocănească* de Preot Gh. Șerbu Satulung.

Cronica măruntă: *Din lună în lună* de Ion Pălțănea și Victor Tudoran. Abonații noștri. Ecouri din presă despre „Plauri Săcelene", etc.

COPERTA: Tineri săceleni în costum național vechi, clișeu în zinc.

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora cari prin articolele lor înțeleg să contribue la cunoașterea și progresul acestor sate.

Spre știință.

- Oricine reține primul număr trimis de noi se consideră abonat pe un an întreg.
- Manuscrisele primite la redacție nu se înapoiază.
- In limita spațiului disponibil, vom recenza cărțile, revistele și ziarele primite la redacție sau le vom aminti la rubrica respectivă, în baza reciprocității.
- Articolele privitoare la Săcele vor fi preferate.
- In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesitățile technicei tipografice, fără a ține seamă de vreo altă considerație.
- Cerem revistelor, ziarelor și editurilor din țară să răspundă schimbului nostru.

Notre adresse pour l'échange: Unsere Adresse für Austausch:
Nostro indirizzo per cambio: Our address for change:

Revista „PLAIURI SĂCELENE" Satulung, Săcele — Jud. Brașov—România.

D. Armand Călinescu, președintele Consiliului de Miniștri, a fost asasinat mișelește Joi 21 Septemvrie, ora 14, în apropiere de locuința sa.

Asasinii, membrii ai fostei gărzi de fier, au fost arestați

BIBLIOTECA „ASTREI" BRAȘOV

† Armand Călinescu

Primul soldat al țării moare la postul de răspundere, într'un moment când Țara avea mai mare nevoie de el.

Înzestrat cu o inteligență vie, cu multă supleță și curajos peste măsură, **Armand Călinescu** a pornit să redreseze țara într'un moment în care prăpastia internă căsca gura neagră și amețitoare a revoluției.

Gestul asasinilor este o sălbăticie pornită din străfunduri sufletești, pe care întreaga națiune o desaprobă.

In fața sicriului celui care a fost **Armand Călinescu,** împreună cu țara întreagă, ne plecăm smeriți capul, drept recunoștință față de omul care și-a făcut datoria și a murit la datorie.

„Plaiuri Săcelene"

Anul VI. Nr. 6-7. • 1939. • Iun. - Iul.

Plaiuri Săcelene

— revistă de atitudini şi probleme săcelene. —

DIRECTOR:
VICTOR TUDORAN.

apare odată pe lună.

Gânduri prilejuite de comemorarea a 50 de ani dela moartea lui Eminescu.

de Mitică Peteu.

Cu grija echilibristului de a nu face un fatal pas greşit, încercăm sufleteşte, să vorbim ceva despre geniul lui Eminescu.

Intr'adevăr ce-am putea adăoga, altfel, inedit la bibliografia lui, după atâtea erudite studii, după atâtea conferinţe savante, după atâtea biografii romanţate, în care s'a interpretat până la nerecunoaştere, el şi opera lui. Nimic.

De aceea o să ne mărginim la câteva consideraţii personale, fără nici o pretenţie, scrise pentru a ne uşura sufletul de avalanşa de sentimente ce ne năpădesc, cu ocazia comemorării a 50 de ani dela moartea lui.

O jumătate de veac de când frumoşii lui ochi mari au înghe-ţat într'o ultimă clipeală şi noi, în loc să ne cufundăm în minunăţiile operii sale, sorbindu-le şi desghiolcând din coaje directive geniale pentru viitorul neamului, ne încăpăţânăm să ne tânguim nostalgic. Cutare şi cutare poet universal şi-a dat întreaga măsură a talentului, abia în a doua jumătate a vieţii; ce-ar fi făcut Eminescu din opera lui, dacă ar mai fi trăit?

Răspunsul îl deţine misterioasa Natură.

Poţi însă adăoga ceva infinitului spre a-l mări?

Nu!

Geniile sunt împuterniciţii Naturii într'o misiune oarecare şi are Ea grije ca sămânţa ce a pus-o în sufletul cuiva, să încolţească şi să dea roade.

Rostul geniilor pe pământ este acela de a îndrepta într'un moment de răspântie, neamul omenesc pe adevăratul drum pe care vrea să-l conducă Natura, căci altfel însăşi continuitatea speţei ar fi periclitată.

De aceea geniile sunt creaţiile forţei împrejurărilor. Geniile nu

se nasc decât la răspântii şi sunt întruchiparea idealului, neamu'ui omenesc. Ele nu au vârstă din momentul în care au devenit mature. Timpul când ajung mature este variabil. Prin matur înţelegem timpul când sămânţa pusă de Natură în sufletul cuiva, a crescut... fructul este copt şi nu mai poate sălăşlui în el, asemeni rodului pârguit ce se desprinde singur de pe creangă.

De aceea geniile simt nevoia să creeze, cum oricare altă fiinţă, al cărei rost este continuitatea speţei, fecundată fiind, simte nevoia să-şi depună pruncul.

Eminescu scria, nu pentru a trăi din scrisul lui, sau pentru a câştiga onoruri, ci pentrucă era din cei aleşi de Natură în acest scop şi îşi justifica instinctual vieaţa lui pământească. Nu scria decât când simţea nevoe. Inspiraţia pentru un artist, căci arta este apanajul geniului, este echivalentă cu nevoia de a procreea la celelalte fiinţe.

De aceea artei nu i se pot impune reguli. Ea rămâne la discreţia geniului ce o creează.

Adevăratul artist, geniul, asemeni unei mame, îşi elaborează în sbucium opera, jertfindu-şi totdeauna pe altarul năzuinţelor, ca şi Meşterul Manole, o bucăţică din el. De aceea opera unui geniu, oricât ar fi ea de diferită, poartă pecetea creatorului ei, aşa precum întreaga operă a lui Eminescu poartă pecetea lui.

Intr'adevăr ne legănăm adolescenţa roză, în cântecele lui sublime de iubire. Indoelile, decepţiile, resemnările şi renunţările le înecăm tot în alcoolul poeziilor lui Eminescu. Stările sufleteşti cele mai curat artistice, Dumnezeeşti, ni le procură tot imaginile sublime din poeziile lui. Elanul, devotamentul patriotic şi legitima noastră mândrie naţională, le sorbim din poeziile lui patriotice şi articolele de ziar, cari fac din punct de vedere practic, cel puţin atât cât toate cursurile de istorie naţională.

Dar toate astea sunt parfumate cu specificul nostru; sunt ale noastre; au fost ale noastre; sunt isvorîte din geniul nostru naţional; se găseau în stare latentă în noi ca popor; sunt rezultatul unui proces de veacuri al poporului nostru şi nu se găsea nimeni să cristalizeze metalul preţios din starea amorfă în care se afla.

A trebuit ca forţa împrejurărilor să ne dea pe Eminescu, în momentul în care era să plecăm pe drumul exagerat al latinităţii noastre, propovăduit de Şcoala Latinistă din Ardeal şi'n momentul în care destrăbălarea noastră politică din Vechiul Regat, ajunsese la paroxism.

El s'a'nfipt adânc în tainele firii noastre, a cules din văzduhuri rosturile noastre naţionale, a arătat celor ce vor să cunoască, ade-

vărațul drum pe care trebue să mergem, a acordat pianul graiului și simțirii noastre românești și a cântat la el ca nimeni altul.

Ne-a învățat că o generație nicicând nu-și poate alege de capul ei un punct de plecare și o țintă către care să ajungă. O generație este o simplă verigă din lanțul existenței noastre ca popor național. Că tot ceea ce s'a făcut, ceea ce se face și ceea ce suntem datori să facem n'a dăinuit, nu dăinuește și nu va dăinui decât dacă are rădăcini adânc înfipte în însăși firea noastră.

Să nu uităm că puterea și trăinicia unui stejar, nu stă în grosimea și mărimea lui exterioară, ci în rădăcinile înfipte adânc în pământ.

Și pentrucă revista noastră are un ideal pur local, încadrat perfect în idealul național, sfătuim modest pe cei ce au pretenția că contribue la ridicarea Săcelelor, să-și găsească timp, să privească câteodată înapoi, ca să fie siguri că drumul pe care l-au ales este cel adevărat.

In ce ne privește .... îi urmăm.

In memoriam Reginae Maria.

de Vasile Dima.

In veci mărire Ție, Regină'ntre regine
O, cum ne prinde plânsul când ne gândim la Tine!
La sufletul Tău cald și plin de măreție,
In veci mărire Ție!

In veci mărire Ție, Cea pururea slăvită.
O, dormi de-acum în pace, în maiestoasa-Ți criptă!
Alături de icoana martirilor, cea vie,
In veci mărire Ție!

In veci mărire Ție, A lumilor lumină.
O, câte facle-aprinse, spre zarea cea senină,
Ți-au căutat cărarea... Cine-ar putea să știe?
In veci mărire Ție!

In veci mărire Ție, S'aducem toți buchete
De crini, de crisanteme, bujori și violete,
Să-și picure, în rouă, a lor melancolie.
In veci mărire Ție!

In veci mărire Ție — Icoana noastră sfântă,
Regină-a României!.... Poeții plâng... și cântă...
In șirul lor de lacrimi -: c'așa a fost să fie....
In veci mărire Ție!.

In veci mărire Ție. O, dormi de-acum în pace...
Zefirul mai adie, când cugetul meu tace,
Când a'ncetat concertul duios de ciocârlie.....
In veci mărire Ție!

Doină.

de Mihail Eminescu.

Dela Nistru pân'la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin și pân'la Mare
Vin Muscalii dea călare,
Dela Mare la Hotin
Mereu calea ne-o ațin;
Din Boian la Vatra Dornii,
Au umplut omida cornii
Și străinul te tot paște,
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Ș'au făcut dușmanii cale.
Din Sătmar până'n Săcele
Numai vaduri cu acêle.
Vai de biet Român săracul!
Indărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se'ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vară vara lui,
Și-i străin în țara lui.
Dela Turnu'n Dorohoiu
Curg dușmanii în puhoiu
Și s'așează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier,
Sboară păsările toate
De neagră străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Își desbracă țara sânul.
Codrul — frate cu Românul —
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă —
Sărac în țară săracă!
Cine-au îndrăgit străinii,
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia!
Ștefane Măria ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Arhimandritului
Toată grija schitului;
Lasă grija sfinților
In seama părinților,
Clopotele să le tragă
Ziua'ntreagă, noaptea'ntreagă,
Doar s'o îndura Dumnezeu
Ca să-ți mântui neamul tău!
Tu te'nalță din mormânt
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i sună din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată;
De-i sună de două ori,
Îți vin codri'n ajutor;
De-i sună a treia oară,
Toți dușmanii or să piară
Din fiotară în fiotară —
Indrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

Preotul Kiss Béla din Cernatu.

de Victor Tudoran.

In comuna Baciu, apare de aproape patru ani, o publicație vioaie, interesantă, religioasă și locală, cu scopuri cam indentice cu ale noastre intitulată, *„Evangélikus Élet"* (Viața Evanghelică), subt conducerea unui comitet compus din: *Gillich Fülöp, Járosi Andor, Mátyás Béla, Kiss Béla, Kiss Béláné, R. Gyerkó Anna și Raduch György.*

Cu ocazia apariției numărului nostru jubilar, preotul *Kiss Béla*, unul din redactori, — în numărul 9 anul IV, din 23 Aprilie 1939, — al revistei *„Vieața Evanghelică"*, publică un articol deosebit de interesant, despre revista noastră, care pe drept cuvânt ne-a măgulit, deoarece aceste aprecieri vin din partea grupului minoritar conlocuitor din Săcele. Dăm în traducere acest articol, apărut în rubrica *„Să vorbim despre..."*, care dacă nu va fi într'o românească perfectă, este pentru motivul că am vrut să păstrăm cât mai real sensul adevărat al expresiilor din articol. Iată-l:

„In anul 1934, a apărut o revistă românească sub redacția tânărului și talentatului Victor Tudoran, cu titlul de „PLAIURI SĂCELENE".

„De atunci, această revistă mică are un trecut de 5 ani și la această aniversare de 5 ani nu putem trece fără cuvinte pe lângă munca confratelui ziar românesc, căci pe deoparte lucrează pentru aceleași scopuri; lucrează pentru cultura poporului și ridicarea sufletului, iar pe de altă parte, fiindcă putem învăța mult dela dânsul".

„Faptul care face în primul rând ca această revistă să devină simpatică pentru noi, este nivelul cu totul deosebit de înalt. Nu uită de cerințele culturei, de idealul pe care îl reprezintă și deci nu cade în brațele șovinismului național: este totdeauna calmă, clară și înțelegătoare. Este așa cum trebuie să fie o revistă din Săcele".

D-l Victor Jinga, *profesor univ. de origine din Săcele în articolul:* „Realități sufletești la Săcele", *spune foarte frumos și potrivit:* „în preajma Săcelelor se află răscrucea a trei națiuni: Românii, Sașii și Săcuii; fiecare din aceste națiuni s'a uitat peste gardul celorlalte, învățând unele lucruri, împrumutând deprinderi și vocabular. Această vecinătate a înlesnit formarea, la Săcele, a unui spirit, să-i zicem european; Săceleanul, trecând prin țări, trăind împreună cu alții, nu și-a însușit ura și nici măcar adversitatea față de alte națiuni".

„A doua din care putem învăța mult dela ea, este setea, cu care s'a aruncat asupra culturei poporului și învățământului. Redac-

torii revistei văd clar că tradiția popoarelor, cunoașterea din trecut a comorilor popoarelor, descoperirea valorilor și popularizarea lor, este cel mai bun mijloc pentru ridicarea simțului poporului. Din această cauză în paginile acestei reviste găsim în număr foarte mare: descrieri, poezii, balade și face eforturi pentru a face cunoscut cititorilor frumusețiile rare a celor Șapte Sate".

„Pentru această muncă revista merită cel mai mare respect și recunoștință *și după fiecare număr apărut din această revistă, cu durere trebuie să ne gândim, ce au făcut și ce fac conducătorii ungurimii din Săcele, pentru a salva cultura ungurească. Dela Orbán Balázs nu s'a găsit încă un om, care să se fi ocupat de istoria Ceangăilor din Săcele, lăsând să piară cultura acestui popor: poveștile lor, cântecile lor, artele lor. Când am pornit cu chestiunea* „Muzeului Ceangăilor", *nici un pas măcar n'a fost făcut din partea conducătorilor ungurimei, ca să dea cel puțin o bucată din obiectele vechi, ne vorbind de faptul, ca să se fi gândit la salvarea comorilor tradiționale, s'au uitat și se uită și azi fără nici un interes de prezența Ceangăilor, frații Români strâng lunar datele tradiției și ridică din ce în ce mai mult cultura poporului. Dar această revistă nu se mulțumește numai cu apariția din fiecare lună ci mai organizează reprezentații, piese teatrale tradiționale și înălțătoare, precum și serate culturale. Noi Ungurii ne mulțumim cu baluri, cu piese teatrale fără nici-o valoare și ne mirăm de felul de trai al tineretului, în loc de a ne apropia de el și după felul* Plaiurilor Săcelene *prin ridicarea și desvoltarea culturei lor, să-i readucem pe aceea cale, pe care vor putea trăi".*

„Să citim deci această revistă (Plaiuri Săcelene) și când bunul simț se va deștepta și în noi, vom păși și noi din visuri pe câmpul realității".

„Munca Plaiurilor Săcelene o vom urmări și mai departe cu mare atenție, doar poate pe această cale se va realiza pronosticul D-lui Prof. Jinga: prietenia între popoarele din Săcele".

După cum vedeți, confrații minoritari sunt mulțumiți de atitudinea noastră, dându ne exemplu de muncă pentru cei mai tineri ai lor. Și prin pana preotului *Kiss Béla,* și-a spus părerea pătura cultă minoritară din Săcele.

Rândurile preotului *Kiss Béla,* ne-au adus totuși în minte, unele reflexii pe care le redăm mai jos.

Nu trebue să fiți supărat părinte că nu ați reușit să dați ființă acelui *Muzeu al Ceangăilor,* — care fără îndoială ar fi fost un punct de atracție în plus pentru Săcele, ne mai vorbind de importanța lui filologică, etnografică, geografică și istorică, nu numai pentru Ceangăii

din Săcele dar şi pentru Românii din Şapte-sate, — deoarece această minune a *Muzeului* nu au reuşit să o facă nici Românii.

In cei 20 de ani dela unire, Românii săceleni au făcut de toate, dar un Muzeu al Mocanilor nu au fost în stare să întemeeze.

Sate cu un trecut şi rol mare în istoria naţională a Ţării, nu au putut face această instituţie de o importanţă aşa de covârşitoare.

Faptul e simplu, când ne gândim că la conducerea primăriilor săcelene s'au perindat foarte puţini oameni de cultură, cari nici măcar nu au fost toţi abonaţi la revista *„Plaiuri Săcelene"*, de unde ar fi putut să cunoască şi să simtă necesitatea unui astfel de muzeu. Oficialitatea nu va putea să înţeleagă niciodată cerinţele culturale ale satelor, decât numai atunci când vor fi dublaţi de o cultură reală şi temeinic însuşită, la care se va mai adăuga şi o dragoste înăscută pentru util şi necesitate naţională.

După cum dta. părinte *Béla Kiss,* nu ai găsit înţelegere la conducătorii ungurimei, tot aşa noi am fost puţin înţeleşi de conducătorii oficiali de până ieri, ai primăriilor săcelene.

Dvs. ca şi nouă, *vă trebue un om, care să stăruie cu încăpăţânare exasperantă în ideea sa,* şi când acest muzeu va începe să existe, contribuţia celor în drept nu va întârzia să vă vină.

Dacă nu-l avem încă, să aşteptăm să se ivească, căci providenţa nu va întârzia să ni-l trimită.

Cât priveşte mâna prietenească ce ne-a fost întinsă de preotul *Béla Kiss,* o primim şi vom căuta să *luptăm pentru prietenia între popoarele din Săcele,* ajutând astfel la prosperarea Ţării.

Cerşetorul.

de Gh. Hudea

Orfan de tată şi de mamă
El stă cerşind la colţ de stradă,
Privind cu ochii plini de lacrimi
Cum trece lumea făr'să-l vadă.

E un copil cu ochi albaştrii
Şi cu o faţă mică, suptă.
Purtând o pălărie veche
Ş'o mohorîtă haină ruptă.

Pe nimeni el n'are în lume
Să-i mângâie şi lui durerea.
Deacuma viaţa i se pare
Amară, întocmai ca şi fierea.

Ce crud destin, sărman orfane,
Să stai mereu cerşind pe stradă,
Şi nici un trecător, din milă,
Să nu s'oprească, să te vadă.....

Cântecele Primăverii.

de E Ar. Zaharia

Eu am prins icoanele
Soarelui pe toată
Zarea'n fiorbotată,

Şi-am aprins lianele
Cântecului, toanele
Dragostei, să bată
Gingaş trup de fată

Toate uraganele...

Cursuri de cooperație la Săcele.

de Ion Păltăneo.

Din inițiativa dlui Ministru *Victor Jinga*, au funcționat în vara aceasta la Gimnaziul Comercial din Satulung, primele „Cursuri de perfecționare a organelor de control din Institutul Național al Cooperației". Inaugurarea lor a avut loc la 2 Iulie a. c. în prezența dl. Dr. *Voicu Nițescu*, administrator delegat al (I.N.C.) Institutul Național al Cooperației, a profesorilor și cursiștilor și a unui însemnat număr de Săceleni, în frunte cu autoritățile locale.

In cuvântarea de deschidere, dl. Dr. *Voicu Nițescu*, a stăruit în deosebi asupra rolului pe care cooperația îl joacă în viața unui stat pe plan economic, politic și social.

Rostul acestor cursuri a fost de a forma cadrele de control ale I. N. C.-ului și la ele au urmat cca. 200 cursiști, licențiați ai Academiei Comerciale, licențiați în drept, ingineri agronomi și silvici, etc. Dată fiind pregătirea diferită a cursiștilor, aceștia au fost împărțiți în două categorii: *comercialiști* (licențiații academiei comerciale) și *necomercialiști*. Pentru comercialiști, al căror număr a fost mai mare, s'au ținut două serii: prima dela 1—27 Iulie, iar a doua dela 28 Iulie — 25 August. Durata cursurilor pentru cei necomercialiști, avându-se în vedere faptul că nu posedau noțiunile de contabilitate, cari au format un obiect principal al prelegerilor, a fost de aproape două luni: dela 1 Iulie — 25 August 1939.

Concomitent a funcționat dela 13—25 Iulie un curs special de cooperație și legislație cooperatistă la care au fost chemați profesorii de studii comerciale dela liceele comerciale și cei de juridico-economice dela școlile normale. La aceste școli, s'au introdus, prin legea lor de organizare din 1938, catedre de cooperație și contabilitate cooperatistă. In urma înțelegerii cu *Ministerul Educației Naționale*, I. N. C.-ul. și-a luat obligația de a plăti aceste catedre timp de cinci ani. Din lipsă de specialiști, catedrele au fost suplinite de către organele de control ale I. N. C.-ului. Scopul acestui curs special a fost deci de a forma titulari pentru catedrele de cooperație, urmând ca actualii suplinitori să și reia atribuțiunile în I. N. C.

Direcția de studii a cursurilor a fost încredințată în luna Iulie, dlui. Director *A. Galan*, iar în August dlui. *prof. Mladenatz*. Direcția administrativă a fost deținută de dl. dir. *Virgil Niculescu*, din I. N. C.

Corpul profesoral s'a compus astfel: pentru contabilitate, d-nii: dir. *D. A. Ioan*, din I. N. C. și prof. *Mărculescu*, directorul Liceului Comercial „Marele Voevod Mihai" din București, pentru cooperație, dnii: dir. *A. Galan*, prof. *Mladenatz* și prof. *Gh. Dragoș* dela Aca-

demia Comercială din Cluj; pentru legislaţie cooperatistă, dnii: *Virgil Niculescu,* avocat *M. Georgescu,* şi avocat *Gh. Ioviţ.*

In afară de programul de studii obişnuit, au mai ţinut conferinţe dnii: Dr. *Victor Jinga,* prof. Gh. Dragoş; prof. *I. Răducanu,* rectorul Academiei Comerciale din Bucureşti; prof. *Gr. Trancu* — Iaşi, dela Academia Comercială Bucureşti; prof. *C. Teodorescu* dela Academia Agricolă; conf. *I. Tatos* dela Academia Comercială Bucureşti; conf. *M. Pienescu* dela Academia Comercială Bucureşti; Dr. *Augustin Tătaru* dela Academia Comercială Cluj; *Ghenzu* dela Chişinău, prof. *Mladenatz,* Dr. *Klein,* dir. Băncii Sparkasse din Sibiu, etc.

Ţinem să aducem şi pe această cale mulţumirile noastre

Satulungul—Săcelelor. Vederea generală.
Clădirea cu un etaj din fotografie,
e Gimnaziul Comercial de Băeţi, unde s'au ţinut cursurile.

dlui. director *D. A. Ioan,* din I. N. C. care ne-a pus la dispoziţie, cu foarte multă bunăvoinţă, datele necesare acestei dări de seamă, subliniind, prin contrast, modul în care am fost primiţi de către un domn Ioanovici, a cărui calitate oficială regretăm de a nu o cunoaşte şi căruia ne adresasem mai înainte. D-sa, din nu ştiu ce considerente, a găsit de cuviinţă să nu ne dea datele de cari avem nevoie, deşi noi fusesem informaţi că era în măsură a o face.

Cursiştii au organizat două reuşite serate dansante la 22 Iulie şi 12 August în sala festivă a gimnaziului, la cari a participat un public foarte numeros.

Cum numărul nostru de faţă apare cu întârziere, suntem în

măsură a relata şi asupra închiderii cursurilor, care a avut loc la 26 August a. c. Au luat parte dnii: Ministru Dr. *Victor Jinga*, *Réné Râmniceanu*, preşedintele I. N. C., corpul profesoral şi alte personalităţi din I. N. C. Luând cuvântul dl. *Réné Râmniceanu*, arată importanţa elementului de control în cooperaţie, a cărui menire este — între altele — şi de a difuza ideile cooperatiste, care desigur nu se pot înfăptui decât de către specialişti.

Totodată dă câteva date statistice în legătură cu participarea la aceste cursuri, cari au fost primele de acest fel în Ţară.

Vorbeşte apoi dl. *Ministru* Dr. *Victor Jinga*, ocupându-se de problema personalului cooperatist, arătând că va căuta să dea rezolvarea grabnică problemei salarizării şi a Casei de Credit şi Ajutor a personalului cooperatist.

Un delegat al controlorilor ce au urmat cursurile, mulţumeşte dlui Ministru pentru asigurările date.

Trebuie să evidenţiem importanţa ce a avut pentru Săcele aceste cursuri ce sperăm că se vor ţine şi în viitor, dând astfel un ritm nou satelor mocăneşti, pentru care faptă trebuie să fim recunoscători hotărîtului săcelean şi apreciat colaborator al nostru, Dl Ministru Dr. *Victor Jinga*, dela care, noi cei din jurul acestei reviste, nădăjduim şi alte realizări importante pentru lumea din ce în ce mai strâmtorată a satelor noastre, odinioară atât de înfloritoare.

VIZITAŢI
Bodega
LA CIOC
PROPRIETAR:
IOAN CIOC
BUCUREŞTI
B.-dul Ştefan cel Mare
— No. 48. —
BERĂRIA
— şi —
Restaurantul:
VIN şi BERE
— RECE —
BUCĂTĂRIE
ROMÂNEASCĂ
Serviciu prompt.
— PREŢURI —
convenabile.

SALONUL DE COAFURĂ
IOAN BALAZS
CERNATU ~ Jud. BRAŞOV.
Se execută ondulaţiuni permanente cu electricitate şi cu aburi.
Mai execută şi vopsiri de păr cu garanţie şi responsabilitate.
Se gătesc mirese. — Preţuri reduse. 3—3.

Eroii*)

nuvelă istorică de Victor Tudoran.

Octomvrie 1916.

Zi călduroasă şi senină, una din acele puţine zile de toamnă, cari îţi dau impresia unui început de vară.

Soarele ardea cu putere, trimiţând săgeţi de raze pământului, care în noaptea trecută amorţise puţin. Mirişte le erau pustii iar prin înălţimea albăstrie, ulii mari şi leneşi sburau în ocoluri largi.

Drumul prăfuit părea văruit cu alb, în lumina orbitoare a soarelui, ducând departe, — printre pomii fructiferi, plantaţi pe marginea şanţurilor şoselei, — spre cine ştie ce localităţi.

Un regiment de infanterie, înainta domol prin arşiţa înnăbuşitoare a soarelui şi prin colbul şoselei. A lăsat de mult în urmă Prejmerul şi trecând peste un drumeag dintre Hărman-Budila, înainte de a intra în micuţa localitate Cărpiniş, a cantonat.

Regimentul poposise în partea de răsărit a şesului Bârsei, acea parte de pământ ardelean, minunat ascunsă în neînchipuit de frumoasa încercuire formată de colţul Carpaţilor meridionali.

Bieţii soldaţi erau scăldaţi în sudoare, care lăsase urme adânci şi şerpuite, pe feţele pline de praf. Cămăşile erau ude şi bocancii noui de campanie, din piele roşcată răspândeau un miros greu, ce plutea deasupra până departe.

La câţiva zeci de metri, Tărlungul curgea liniştit şi domol, printre sălciile bătrâne şi răchitele sângerii, ce îi umbrea valea.

Un ordin şi cât ai clipi din ochi, valea Tărlungului, era populată de grupuleţe de oameni ce se spălau în apa cristalină şi răcoritoare.

Pe marginea râului la capătul de sus al grupurilor, apăraţi de o tufă mare de răchită, doi soldaţi palizi şi obosiţi, ferindu-se de privirea celorlalţi, vorbeau mai în şoaptă.

— Măi bade Ioane, zice cel mai tânăr, unde crezi tu că ne vor duce de aici ?

— Eu cred măi Dumitre, zice celălalt, scoţând printre buzele-i palide, şuerul unui oftat lung, că .... o să ne ducă pe frontul dela Bratocea sau dela Predeal.

— Dar parcă era vorba că nu ne duce pe frontul românesc ? Nu ne-au spus aşa, la mobilizare, în Bucovina ? Ingână Dumitru cu ochii în unda lină a Tărlungului.

---

*) Lucrare premiată la concursul literar din anul 1936, al cotidianului „*România Nouă*" din Cluj. Deoarece acţiunea ei se desfăşoară pe plaiurile noastre mocăneşti, am găsit de cuviinţă să o publicăm.

Doctorul *Valeriu Roşculeţ*, medic dela Universitatea din Berlin, născut în Satulung prin anii 1864—1865 — inventatorul benzinei solidificate, — în costum de flăcău din Săcele. Sora lui *Cornelia Roşculeţ*, în costum de tânără fată din Săcele. (după o fotografie din anul 1890.)

— Păi tu nu vezi că până acuma nu ne-au dus? Poate de acum încolo vor să ne ducă! Aşa-i când nu eşti naţia lor, nu te pricep că nu ai putea lupta contra alor tăi, contra acelora cari vin să te scape.

— Dar, spunea Ion al Saftei, că au vrut să mai ducă pe unii de-ai noştri pe frontul românesc, însă ei au cerut să fie trimişi în altă parte şi li s'a încuviinţat.

— Dar dela ce regiment erau ăia?

— Dela al 6-lea.

— Păi vezi tu, ei au avut noroc, că poate o fi fost comandantul mai bun, dar noi cu cânele ăsta de comandant, ce crezi că te poţi înţelege? Ăsta-i câne nu altceva. De-ar putea să ne omoare pe toţi românii din toate regimentele Austro-Ungare, nu i-ar părea rău o clipă. Apoi cu glasul coborît, zise plin de amărăciune: Tu nu vezi ce rău se poartă şi cu ai lor? — va urma —

Cronica Literară.

„Studii şi documente literare" vol VI. „Junimea" *de* **I. E. Torouţiu,** *Institutul de arte grafice „Bucovina" Bucureşti 1938. Preţul lei 350.* Şi în istoria literaturii ca şi în istoria popoarelor, se săvârşesc o mulţime de greşeli şi nedreptăţi. Mulţi dintre oamenii distinşi, oamenii merituoşi, dintre acei cari îşi jertfesc pe altarul sacru al literaturii româneşti produsul sufletului lor ales, rămân necercetaţi sau prea puţin cunoscuţi. Cât timp sunt în viaţă sunt înconjuraţi la tot pasul de invidie, de răutăţi cari întunecă întocmai cum nişte nori negri lumina soarelui strălucitor.

Datoria noastră a urmaşilor este de a înlătura aceşti ghimpi, aceşti nori ai răutăţii şi ignoranţei şi a da posibilitate adevărului să iasă la suprafaţă cu un ceas mai de vreme.

Prin lucrarea de faţă — o operă monumentală a literaturii noastre — dl. *I. E. Torouţiu,* dă posibilitate tuturor celor cari se împărtăşesc din ea, să cunoască adevărul din epoca literară, atât de sbuciumată, dar tot atât de strălucitoare, a *„Junimei".*

Din sutele, am putea spune chiar miile de scrisori publicate în volumul de faţă şi în celelalte şase volume apărute până acum (I-VII), reese adevărul cristalin, descătuşat de orice tendinţe polemice, curat ca un isvor de munte, deoarece ne este prezentat de însuşi poeţii şi scriitorii secolului trecut şi începutul secolului nostru.

Volumul VI. precum şi celelalte volume dinaintea lui, cuprind perioada *„Junimei",* şcoala literară a secolului trecut, al cărui şef şi iniţiator — *Titu Maiorescu* — cu toate atacurile adverse nu poate fi sdruncinat de pe piramida pe care tronează, datorită operei şi muncei sale titanice, închinată numai şi numai binelui şi propăşirei literaturii şi a întregei naţiuni româneşti.

Atacurile îndreptate împotriva lui *Titu Maiorescu,* au fost multe; toate s'au sfărâmat însă de hotărîrea dârză a încercatului om politic şi literat, de a duce lupta înainte pe drumul greu şi întortochiat al succesului.

I s'a reproşat că nu ar fi sprijinit în deajuns pe marele *Eminescu,* atunci când acesta se găsea în grele situaţii materiale şi morale. Atacurile au fost cu totul inexacte şi lipsite de temei, deoarece *Maiorescu* a făcut tot ce ia stat în putinţă pentru a susţine pe *Eminescu* — luceafărul poeziei româneşti. —

Dar nu numai *Eminescu* a găsit un sprijin, o ocrotire sinceră în acest ilustru bărbat, ci toţi acei tineri talentaţi — grupaţi în jurul *„Junimei"* şi a *„Convorbirilor literare"* — cari au devenit mai târziu marii noştri prozatori şi poeţi: *Slavici, Creangă, Coşbuc, Goga, etc.* Trebue însă menţionat în acestă privinţă şi meritul dnei *Ana Maiorescu,* — această mărinimoasă româncă, conştientă de menirea ei ca soţie a celui mai distins fiu al ţării — care a adăugat la munca titanică a soţului fineţea sufletului său ales. Ea a sprijinit alături de *Maiorescu,* literatura noastră dela *Eminescu* până la *Cerna,* aducând chiar preţioase colaborări în paginile revistei *„Convorbiri literare".*

Schimbul de scrisori dintre prof. univ. *Sextil Puşcariu,* şi *Dimitrie Onciul,* publicate în acest volum, ne redă lupta crâncenă dusă cu stăpânirea austriacă, de acest valoros profesor universitar şi filolog român, pentru înfiinţarea unei catedre de Istorie a Românilor la Universitatea din Cernăuţi şi pentru promovarea unui puternic curent naţional, al cărui motor şi iniţiator era.

Cea mai mare parte a volumului VI. o formează însă scrisorile primite de *N. Petraşcu,* luptător în coloanele *„Junimei"* şi *„Convorbirilor literare",* fondator apoi al revistei *„Literatura şi Arta Română"* (1896-1908), care face

trecerea dela perioada *„Junimei"* la cea a *„Semănătorului"*. Această revistă a grupat în jurul ei aproape pe toţi prozatorii, poeţii şi oamenii de ştinţă de atunci: *N. Iorga, G. Tutoveanu, Gh. Coşbuc, St. O. Iosif, V. Militaru, Duiliu Zamfirescu, etc.*

Scrisorile lui *Duiliu Zamfirescu*, trimise din Italia, către *Petraşcu* sunt pline de o fineţe şi măestrie, caracteristice sufletului marelui prozator. Citindu-le, parcă te simţi înălţat sufleteşte. Ele cuprind încântătoare descrieri a vechilor oraşe şi urme romane (*Napoli, Roma, Pompei*, etc.) precum şi a pitoreştilor privelişti de pe ţărmul italian.

Ar mai fi foarte multe de spus despre aceste minunate şi interesante scrisori, primite de *N. Petraşcu*, în calitatea sa de director al revistei *„Literatura şi Arta Română"*, dela reprezentanţii literaturei şi poeziei, ştiinţei şi artelor româneşti ca: *Alexandri, Eminescu, dr. Istrate, Mincu, Odobescu, Vlahuţă, Iorga, Xenopol, Pişculescu*, etc, precum şi dela diferiţii directori de publicaţii periodice din Franţa şi Italia. Trebue însă să ne limităm la spaţiul de care dispunem în coloanele revistei noastre şi să dăm libertate cititorului de a inspira parfumul adevărului din însăş paginile volumului dlui *I. E. Torouţiu*.

„Studii şi documente literare" este prima lucrare monumentală în această direcţie la noi. Meritul său este cu atât mai mare. S'a apucat de acest *„anevoios, urcuş"* cum spune d-sa *„ascultând glasul cronicarului Urechie;" „din dragostea ţării, ca să nu se înnece anii cei trecuţi ai ei"*.

Munca este grea şi anevoiasă. A cerceta arhive, a studia manuscrise, a selecta numai pe acelea cari prezintă interes şi deci merita să fie publicate, a le grupa apoi după ordine şi categorii, este un lucru foarte migălos, care cere, pe lângă o mare răbdare şi putere de muncă şi o adâncă cunoaştere şi înţelegere a problemelor prezentate.

Din partea redacţiei revistei noastre îi urăm dlui *I. E. Torouţiu*, sănătate şi putere de muncă, pentru a putea duce la bun sfârşit sarcina grea şi migăloasă care şi-a luat-o pe umeri, promiţând ca în curând să revenim cu recenzii şi asupra celorlalte volume, cari prin bunăvoinţa autorului ne-au sosit la redacţie.

Gh. Păltănea.

„Legea Munţilor" *de* **Corneliu Axente,** *cu desene de O. Angheluţă. Editura Miron Neagu, Sighişoara, 1939. Lei 75.* Iată un subiect interesant, atractiv, a cărui acţiune se petrece cu sute de ani în urmă, pe vremea Dacilor şi a lui Zamolxe. Acţiunea se desfăşoară pe plaiurile Bucegilor şi Pietrei Craiului, cu descrieri bine reuşite şi pitoreşti, care se pot compara cu frumuseţea adevărată a acestor meleaguri.

Intr'o închegată acţiune, participă la desfăşurarea subiectului, neamul urşilor, al zimbrilor, al caprelor negre, al râşilor, al cerbilor, alături de *Leli* (Ti) eroina romanului şi *Drabal*, apoi mai târziu *Udar* şi *Drigiza*.

Talentul lui *Corneliu Axente* merită subliniat, aceasta cu atât mai mult cu cât se poate considera ca o carte reală de propagandă turistică, deoarece ne-a lăsat impresia unui adânc cunoscător al plaiurilor descrise.

Fapta tiparniţei *Miron Neagu* trebuie reţinută, deoarece a reuşit să prezinte o carte în condiţiuni optime de editură.

Noi o recomandăm călduros tuturor cititorilor.

Vlad Şeitan.

ultima noutate

I. E. Torouţiu

Studii şi documente literare

vol. VII.

„SĂMĂNĂTORUL"

Institutul de Arte Grafice „BUCOVINA"

• Bucureşti • 1939 •

PREŢUL 350 lei.

Cronica Săceleană.

Demnitate mocănească.

de Preot Gh. Şerbu.

Din ceea ce vieaţa de aici ne îmbie pentru a o cunoaşte, mai ales trecutul care îşi pâlpie ultima existenţă, putem să facem unele constatări ale unei realităţi pe care n'am vrea să o pierdem, pentrucă ea a împrumutat toată slava acestor sate.

Departe de noi gândul de a fi nişte slăvitori slugarnici faţă de un apus îndepărtat, ci căutăm să descifrăm pentru orientarea prezentului, atitudinea plină de demnitate a mocanu'ui. Ne place să-i spunem demnitate, pentrucă spunându-i mândrie, am colora cu vanitate nişte sufletĕ, cari fiindcă au fost pline de cucernicie ortodoxă, nu ne putem închipui că s'ar fi dedat la o deşartă apreciere de sine.

Mândria nu se poate confunda cu demnitatea. Prima este un păcat, a doua este o dreaptă apreciere isvorîtă dintr'o conştiinţă sănătoasă.

Omul mândru este un artificial, o fiinţă nesuferită, de care nici când nu se poate lega o simpatie. Demnitatea se ridică din fapte cari nu pot fi nesocotite şi se impun spre a fi respectate.

— Şi era mocanul bun gospodar, ales creştin, păstrător al datinilor bătrâne, îşi respecta portul şi persoana sa. Oier de frunte, stăpân de turme şi mai mare peste argaţii săi, el se manifesta cu demnitate şi dispunea de sine aşa cum îi cerea interesul şi vrerea sa.

Spre a ajunge la starea de om avut, desigur că trebuia să fie cruţător, chivernisitor priceput şi stăruitor în meseria sa. Luxul şi risipa nu făceau tovărăşie cu el. Bunăstarea materială îi da posibilitatea spre a se cultiva şi spre a-şi duce vieaţa după norme mai civilizate.

Aveau sufletul de creştini buni, cercetau regulat biserica chiar şi în zilele de lucru şi nu lipseau dela sfânta slujbă decât opriţi de mare necaz; mai citeau din cărţile scrise cu slovă bătrânească, se rugau mult, zideau biserici din galbenii economisiţi şi făceau mult bine celor nevoiaşi şi lipsiţi. Îşi păstrau portul pentrucă se lucra în casele lor, el era o mândrie în afară respectată şi cinstită de toţi. Oneşti în afacerile lor, cuvântul lor era o garanţie care rivaliza cu actele scrise, aveau o conduită corectă şi de o prestanţă ce nu se prea întâlnea. Manifestau o vădită superioritate morală în toate faptele pe care le făceau.

Ne-am mulţumit să schiţăm această demnitate a trecutului, ea

poate, dar trebuie să fie şi a prezentului. In bună parte, economiceşte s'a schimbat vieaţa de aici, însă vom nizui să păstrăm prezentarea cu demnitate a acelora cari îi urmează. Demnitatea este o armătură sufletească necesară oamenilor.

Deci, să căutăm, ca prin nimic să nu ştirbim din slava trecutului, am face acte de împietate, ci din contră să păstrăm demnitatea mocănească aşa cum s'a făcut cunoscută până la mari depărtări.

D. MOCIORNIŢA

Fabrici de pielărie şi încălţăminte,
confecţiuni militare şi civile,
articole de voiaj.

BUCUREŞTI

TELEFON 322-78

STR. APELE — MINERALE Nr. 67-75.

Firmă intabulată la Nr. 3705 — 1931.

DEPOZITE de DESFACERE:

BUCUREŞTI: Str. Carol No. 29, Calea Griviţei Nr. 128
Şoseaua Mihai Bravu No. 12.

PROVINCIE: BISTRIŢA, BRAŞOV, BUZĂU, CARACAL, CÂMPULUNG, CLUJ, CONSTANŢA, CRAIOVA, GALAŢI, PITEŞTI, PLOEŞTI, PREDEAL, PUCIOASA, ROMAN, ROŞIORII de VEDE, SILISTRA, TÂRGOVIŞTE, TECUCI, TURTUCAIA.

— — Săceleni, faceţi reclamă în revista voastră — —

Cronica Măruntă.

Din lună în lună. Dela înfiinţarea acestei rubrici, în cadrul *„Cronicei Mărunte"*, redactorul ei, prietenul *Ion Păltănea*, a susţinut-o cu tinereţea scrisului său, făcând-o să apară număr de număr. In ce ne priveşte am fost mulţumiţi că o parte din greutăţile redacţionale au fost trecute pe alţi umeri, astfel că aproape de un an şi jumătate nu am mai avut şi grija *„Cronicei Mărunte"*.

De data aceasta iată că se iveşte o surpriză. Evenimente de ordin *„sentimental"* au făcut pe punctualul nostru colaborator să neglijeze întocmirea din timp a rubricei *„Din lună în lună"* încât, mai sosindu-i pe neaşteptate şi vestea că simpatia din vară i s'a operat de apendicită, era natural ca materialul strâns să rămână nelucrat. Această situaţie *„tragică"* pentru noi, ne-a forţat să devenim în parte colaboratori ai rubricei *„Din lună în lună"*, pentru numărul de faţă. Situaţia prietenului *I. Păltănea*, ne-a inspirat următoarea epigramă :

Motto : Redactorului *Ion Păltănea*, care, operându-i-se simpa'ia, nu a mai avut timp să . . . termine *„Cronica Măruntă"*.

Toată vara n'a lucrat
Doar de curte s'a ţinut,
Dar când **ea** *s'a operat*
El *talentul şi-a . . . .* pierdut !?

Dacă această situaţie ar putea fi crezută în parte, totuşi adevărul este că amicul Ion Păltănea, a început să lucreze la *„Cronica Măruntă"*, dar un eveniment foarte important la forţat să o lase neterminată şi să plece la Craiova, trimis de firma unde e angajat, pentru a înlocui funcţionarul ce a fost între timp concentrat. Acest eveniment, deocamdată european, e războiul Germano-Polon, început pe neaşteptate şi al cărui sfârşit nu îl putem bănui încă.

Totuşi ca să fim puţin glumeţi, i-am mai făcut o epigramă :

Motto : lui *Ion Păltănea* mutat temporar la Craiova.

Cum „cronica" n'ai terminat !
Când de plecare am aflat,
Mi-am zis în gând: sunt răzbunat ! ?
Că la Craiova te-au mutat".

Ca dovadă că afirmaţiile noastre, sunt adevărate în ce priveşte faptul de a fi scris o parte din *„cronica măruntă"*, dăm mai jos textul atât cât a fost scris de el :

„Din lună în lună". In cronica din Iulie a anului trecut, ocupându-ne despre amenajerile ce se cereau făcute parcului comunal *„Preot Victor Popea"* din Satulung, spuneam între altele : *„Se impune apoi introducerea luminei electrice, lucrare ce nu ar fi prea costisitoare, dat fiind faptul că reţeaua electrică este foarte aproape.*

Şi iată că în Iulie al anului curent, această lucrare a fost înfăptuită. Nu vrem să spunem că iluminarea parcului ar fi fost cauzată numai de rândurile noastre mai sus citate, dar ne bucurăm însă văzând o realizare de interes general, pe care noi înşine am cerut-o.

In optimismul nostru incorijibil, sperăm că vom avea satisfacţia de a vedea realizate în curând şi alte îmbunătăţiri de ordin edilitar, asupra cărora am stăruit în repetate rânduri în paginile revistei şi cari sunt menite a da o înfăţişare mai civilizată satelor mocăneşti.

Lumina electrică a fost de altfel introdusă şi pe stadionul *„Isvorul"*, unde se organizează cele mai multe serbări câmpeneşti, cari până acum trebuiau „sparte" mai de vreme tocmai din lipsa unei iluminări potrivite.

Prima serbare mocănească ce s'a bucurat de binefacerile invenţiei lui Edinson, a fost tradiţionala noastră „Sintilie" care a organizat-o anul acesta — după

cum era şi natural, — căminul cultural „*Mocanii Săceleni*“ din Satulung.

Venitul serbării a fost destinat fondului căminului. A cântat muzica: *Niţă Oglindă*.

Sintilia din acest an a avut o „strălucire“ aparte nu numai datorită faptului că foarte mulţi au fost acei cari aducându-şi aminte de obârşia păstorească, au îmbrăcat frumoasele noastre costume strămoşeşti, ci şi din cauză că a participat un public foarte numeros alcătuit atât din localnici cât şi din vizitatori.

Intre alţii, s'a remarcat prezenţa unui însemnat număr dintre cei ce iau parte la cursurile cooperatiste, despre care am scris în altă parte a revistei.

O altă serbare câmpenească a fost organizată în ziua de 30 Iulie de către *Căminul cultural din Cernatu*, în poiana „Nicolae Nicoleanu“, şi care a avut un frumos succes. Au luat parte în deosebi foarte mulţi streini aflaţi în viligiatură la Săcele.

De remarcat faptul că deşi în mai toate staţiunile climaterice sau balneare din ţară, numărul vizitatorilor a fost relativ mic în vara aceasta, totuşi plaiurile mocăneşti au cunoscut o afluenţă de vizitatori mai mare decât în alţi ani. Faptul acesta ne îndreptăţeşte a crede că Săcelele vor deveni în curând o staţiune climaterică de primă însemnătate. Iată de ce preocupările edililor noştri trebuiesc îndreptate în acest sens, adică de a veni în ajutorul naturii, creind condiţii prielnice vizitatorilor ce vin aici pentru o lună sau două de odihnă“.

Ion Păltănea.

Cum amicul Ion Păltănea s'a oprit aici, nouă ne revine sarcina să continuăm „*cronica măruntă*“, căutând a-i păstra, cât se va putea, caracterul ce i l-a dat redactorul ei.

Fiindcă mai sus s'a vorbit despre *Căminul Cultural din Cernatu*, voim să facem o constatare tristă. Nu ştim scrie corect românește! Pe afişul în care s'a anunţat serbarea, cei care l-au întocmit, au scris: „*o mare serbare câmpenească în poiana „Poet Nicoleanu*“, când corect ar fi: „*în poiana Nicoleanu*“ sau, dacă vor să pună şi cuvântul *poet*: „*în poiana Poetul Nicoleanu*“. Cazul acesta care ne apropie — din punctul de vedere al exprimării — de concetăţenii unguri, se repetă aproape peste tot în Ardeal, unde cei chemaţi să întocmească numiri de străzi, nu au idee de gramatică română. De exemplu la Braşov, în cartierul de lângă Fabrica de Ciment, se găsesc scrise pe tăbliţe emailate, numiri de străzi ca: *Str. Oltul, Str. Mureş*, etc., când corect ar fi: *Str. Oltului, Str. Mureşului*, etc. deoarece este vorba de *genetiv* iar nu de *nominativ*. După teoria Braşovului, atunci vestita *Calea Victoriei* ar trebui să se numească simplu *Calea Victoria*, ceea ce firește n'ar fi corect.

Tot pe afişul de mai sus am mai găsit tipărit şi următoarele: „*rugăm on. Oaspeţi de peste vară şi pe localnici, etc.*, care firește iar nu este corect. Dacă ar fi zis, „*de peste munţi*“ sau „*de peste gard*“ ar mai fi mers, dar „*de peste vară*“ nu poate merge, cu toată bunăvoinţa noastră, căci se poate exprima corect românește, astfel; *din timpul verii*“. De ce să ne mai mirăm atunci de minoritari că nu scriu corect românește, când cei chemaţi a face cultură românească, nu ştiu destul?

Nu ne-am fi legat de aceste greşeli — destul de mari de altfel — dacă pe afişul cu pricina nu s'ar fi pus şi cuvintele de „plaiuri săcelene“, cu intenţia de a se crede poate, că luăm parte şi noi la organizarea serbării. Pe viitor, domnii cari întocmesc afişele pot evita asemenea coincidenţe, întrebuinţând una din multele expresii sinonime. Iată câteva: *plaiurile mocăneşti*; *meleagurile săcelene*; *meleagurile mocăneşti*; etc. Nu de alta, dar nu am vrea să se spună că nu ştim nici noţiunile elementare de gramatică.

Cu ocazia deschiderii „*Cursurilor*

Universităţii libere cooperatiste dela Săcele", când a conferenţiat dl. *Dr. Voicu Niţescu*, numeroasa asistenţă a vizitat expoziţia *Gimnaziului Industrial de fete* din Satulung, de subt conducerea *Drei. Bindea*. Cu acest prilej s'a putut admira o mulţime de covoare persane, scoarţe oltenești, cusături românești şi pânză de borangic, toate lucrate de elevele şcoalei. Pentru pânza de borangic, elevele au crescut viermii de mătase, au tors firele şi au ţesut pânza.

Dra. Bindea, directoarea gimnaziului, a fost felicitată călduros pentru frumoasa expoziţie organizată.

Industria Săceleană, cooperativa înfiinţată cu mari lupte anul trecut, pare — cu ajutorul dlui Ministru Dr. *Victor Jinga*, — să treacă în domeniul realizărilor. Astfel pe ziua de 26 Aug. 1939, s'a ţinut o şedinţă a noului comitet de conducere, la care a luat parte Dl. Ministru *Victor Jinga*, împreună cu dnii: Arhitect *Zamfiropol* şi Dir. *Sfinţescu*, proprietarul unei fabrici textile din Roşiorii-de-Vede. — când s'a studiat planul ridicării unei *fabrici de textile*, pe baze cooperatiste, unde se va prelucra lâna, pe lângă care va funcţiona şi o instalaţie de vopsitorie.

Cu ajutorul Rezidenţei Ţinutului Bucegi se pare a se clădi scheletul din beton iar cu ajutorul cooperaţiei se vor procura maşinele.

Dăm mai jos compunerea noui comisii interimare numită de Institutul Naţional al Cooperaţiei, pentru *Industria Săceleană*. Fac parte dnii: Dr. *I. G. V, Gologan*, avocat; *Gh. Roşculeţ*, senator; *Ovid Popovici*, avocat; *Radu Bratosin*, inginer; *Gh. Şerbu*, preot; *Victor Marin*, preot; *Ioan Fulga*, industriaş; membrii: iar cenzorii: *Ion Rusu Tibreanu*, notar; *Gh. Brânduş*, inginer; *Victor Tudoran*, contabil autorizat.

In urma intervenţiei dlui *G. Roşculeţ*, senator şi preşedinte al Camerei de Agricultură Braşov, dl. Rezident al Ţinutului Bucegi *Gh. Alexianu*, a hotărît înfiinţarea unei *fabrici de caşcaval*, în pădurea Babarunca din apropierea Săcelelor. Iniţiativa aceasta este menită a veni în ajutorul populaţiei româneşti a Săcelelor, care se ocupă cu creşterea oilor şi care beneficiază astăzi foarte puţin, din lipsa valorificării în mod raţional a produselor.

Căminul Cultural „*Mocanii Săceleni*" din Satulung, a organizat în ziua de 19 Aug. 1939 în sala „Soare" Szabo, din Satulung, o mare serbare urmată de dans, subt patronajul dlui Ministru *Victor Jinga*, al cărei beneficiu a fost destinat „*fondului înzestrării armatei*".

Din tot programul care a început pe la ora 10 seara, am reţinut pe dl. *Ion Olteanu*, (declamări) şi dra. *Georgescu*, („Iubire" de Vlahuţă). Dl. *Hariton*, — nu mai este aşa cum îl cunoscusem noi cândva — dacă nu renunţă la sistemul de „diseur" ar putea să renunţe cel puţin a ţipa notele prea ridicate de exemplu: în („Vânt de seară") iar *Jazzul Săceleana*, a fost în realitate *Jazzul Dumitrache*, „completat"?! cu o puzderie de diletanţi dela fosta societate „Săceleana", diletanţi ce ne făceau jalnica impresie de circ ambulant. De ce nu o fi vrând dl. *Florin Pană* să înţeleagă că pentru „*jazz*" şi în general pentru „*muzică*", se cere mai mult decât o ceată de „*entuziaşti*" cari să *exerseze individual şi în ansamblu* în faţa unui public dornic de petrecere şi de muzică bună.

Credem că am putea scuti vizitatorii de asemenea *exchibiţii* cu pretenţie de „*jazz*"! Dl. *Florin Pană* nu crede aceasta?

Şoseaua naţională ce trece prin comunele săcelene şi care răzbeşte peste pasul *Bratocea* la *Vălenii de Munte*, este într'o stare de plâns. Dar porţiunea cea mai rea, este tocmai partea ce trece prin satele noastre, pe unde circulă autobuzele de curse cu care călătoresc zilnic zeci de elevi şi funcţionari. Ce-

rem o intervenţie grabnică a Prefecturei Braşov pe lângă Rezidenţa Ţinutului Bucegi, ca să se înceapă odată cu repararea ei, deoarece altfel periclitează sănătatea călătorilor.

După cum vedem din consfătuirea reprezentanţilor autorităţilor civile şi militare, ce s'a ţinut la Braşov, subt preşidenţia dlui col. *Ovidiu Ivaşcu*, prefectul Judeţului Braşov, s'a rezervat o sumă pentru începerea modernizării şoselei din cele 4 comune săcelene, sperăm ca această *modernizare* să înceapă cât mai curând, pentru a se pune capăt unei stări de circulaţie mai mult de cât jalnice.

Suntem siguri că prefectul Judeţului Braşov, — pe care îl cunoaştem de om hotărît, — va duce la realizare acest plan.

La Cluj a început de curând să apară un *îndreptar ardelenesc de gând şi faptă românească*, fondat de dl. Prof. *Victor Jinga*, şi intitulat *„Ţară Nouă"*. Subt redactarea lui *Victor Iancu*, ziarul apare săptămânal, într'o ţinută înaltă, cu colaborări alese şi de multe ori interesante. Dintre colaboratori însemnăm numele lui *M. Beniuc, Octavian Şireagu, Miron Miclea, Ing. Gh. Brânduş, Val. Puşcariu, Marius Ralian*, etc. Săptămânalul *„Ţară Nouă"* umple un gol simţit în publicistica românească de peste munţi.

Dl. *Victor Jinga*, ministru al cooperaţiei, este poate cel mai activ membru din guvern, — înţelegem dintre cei mai tineri — deoarece a pornit pe teren să propage cooperaţia. Astfel în luna August a. c. a vizitat oraşele din Secuime, Miercurea-Ciucului şi Gheorgheni, — unde a şi conferenţiat — iar la Voşlobeni, a ţinut o impresionantă adunare ţărănească. Grupul de propagandişti a fost format din tineri intelectuali ardeleni, cari coborînd în mijlocul românilor secuizaţi, au făcut o impresie excelentă. Iniţiativa dl. Ministru Dr. *Victor Jinga*, o găsim foarte eficace pentru difuzarea ideei de cooperaţie în masele populare.

Săceleanul *Ştefan Peneş*, secretarul Centralei Reuniunilor de Meseriaşi, Comercianţi, Industriaşi şi Muncitori Români din ţară, cu sediul la Cluj şi directorul săptămânalului *„Tribuna Noastră"*, a împlinit 30 de ani în serviciul neamului, luptând desinteresat pentru impunerea ideilor naţionale. Din partea noastră îi urăm încă mulţi ani pe terenul românismului creator.

Posturile româneşti de emisie radiofonică sunt foarte puţine. De aceea când am aflat de începerea emisiunilor postului *Radio Basarabia* din Chişinău, am fost entuziasmaţi. Căci orice s'ar spune, veşnic acelaşi program pe *„ambele trei posturi"* pe care le avem, — în realitate numai două, deoarece postul pe unde scurte nu am reuşit să-l prindem niciodată — ne cam plictiseşte, aşa că postul basarabean ne aduce, — credem, — pe lângă un program aparte şi acel colorit pitoresc al muzicei şi literaturei moldovene.

Între timp se hotărîse înfiinţarea unor posturi de emisie la *Cluj*, şi *Timişoara*. Suntem de perfect acord asupra rosturilor româneşti ale acestora. Dar mai ales la Cluj, se simte lipsa unui studio radiofonic. Ardealul trebuie să-şi aibă postul său de emisiune, pentru a putea contribui real la ridicarea culturală a ţării şi prin acest modern mijloc de cultură.

Muzeul şi Monumentul *Andrei Mureşianu*, la Braşov pare a intra în faza realizărilor fericite ale dlui prof. *G. Alexianu*, Rezidentul Ţinutului Bucegi. Astfel casa în care a trăit şi amurit cântăreţul imnului *„Deşteaptă-te Române*, se va transforma într'un muzeu, strângând la un loc relicvele în legătură cu Renaşterea Naţională. Expropierea va fi suportată pe din două, de Ţinut şi de Primăria Municipiului Braşov. In urma propunerii Dlui *G. Cuteanu*, primarul Municipiului Braşov, s'a hotărât ridicarea pe una din pieţele oraşului şi a unui monument public lui

Andrei Mureşianu, cel care întruchipează simbolic toate luptele naţionale duse până la Unirea cea Mare. Ne bucurăm sincer când se pornesc asemenea iniţiative frumoase, menite a ridica simţul naţional al cetăţenilor, fiind în acelaşi timp o recunoaştere postumă a geniului şi simţământului românesc.

Cu durere în suflet ne gândim totuşi la acel muzeu al Săcelelor, care întârzie să se realizeze, în paguba acestei regiuni, ce a fost mamă bună simţământului românesc de demnitate, forţă naţională şi trăinicie ortodoxă Oare să nu se găsească nimeni dintre Săcelenii înstăriţi, care să pornească iniţiativa acestei mari şi necesare opere ?

La Braşov, s'a stins în vârstă de 27 ani, tânărul *Coriolan Brediceanu*, fiu al familiei *Tiberiu Brediceanu*, — apreciatul compozitor ardelean — căruia îi trimitem pe această cale sincerile noastre condo'eanţe.

In ziua de 10 August 1939, a murit la Braşov *Elena Niţescu*, soţia săceleanului nostru Dr. *Voicu Niţescu*, fost ministru

Născută în 1888 la Blaj, fiica distinsului canonic *George Munteanu*, *Elena Niţescu* a fost apreciată în mod deosebit pentru activitatea ei pe tărîm naţional, cultural şi de asistenţă socia'ă. In 1916 s'a înrolat în „*Crucea Roşie*“ ajutând pe eroii români iar la retragerea armatei române, a plecat în Vechiul Regat, în pribegie, continuând să activeze în spitalele româneş'i. Când armatele germane au invadat partea cea mai mare a ţării, a fost descoperită, arestată şi predată instanţelor judecătoreşti maghiare Internată la Budapesta a fost implicată şi dânsa în marele proces al „*trădătorilor valahi*“, unde, până la eliberare — 1918 — a fost supusă la grele suferinţe, împreună cu toate doamnele internate, pentru acelaşi vină comună, de a-şi fi servit neamul. A fost distinsă cu „Medalia Regele Ferdinand I.“ şi cu decoraţia „Regina Maria“.

Participăm şi noi la pierderea acestei mari romănce, vrednică soţie şi duioasă mamă, zicându-i din toată inima: *odihnească în pace.*

Comerciantul săcelean *Gheorghe Median*, a trecut la cele veşnice în ziua de 1 Iulie, a. c. după o grea suferinţă, în vârstă de 63 ani, în locuinţa sa din Sa'ulung. Descendent al vechei familii de negustori Median, cari au continuat comerţul de peste 100 ani în acelaşi local, *Gheorghe Median*, era un bun săcelean, om de cuvânt, modest şi harnic. In faţa coşciugului au vorbit: *S. S. Preotul P. Leucă* şi *dr. N. G V. Gologan*, fiind petrecut de o mulţime de săceleni şi braşoveni.

Preotul *Gheorghe Şerbu*, dela Biserica Nouă din Satulung, îngrijeş'e săpt'mânal o rubrică religioasă în cotidianul „*Ardealul*“ din Braşov. Gestul creştinesc al colaboratorului nostru e de apreciat şi ar trebui urmat şi de alţi preoţi din Judeţ.

Distinsul nostru colaborator, Dl. Profesor *I. G. Munteanu*, din Galaţi, a ţinut în ziua de 21 Iulie a. c. o interesantă conferinţă la „Cursurile Cooperatiste“ din Săcele, pe care regretăm că din lipsă de spaţiu, nu o putem publica. In principiu s'a ocupat de piedicile puse în calea cooperativelor noastre şi de mijloacele de îndreptare, mărginindu-se la partea practică a lucrurilor.

Ziarul „*Dobrogea Jună*“ din Constanţa, de subt conducerea dlui. *Const. N. Sarry*, publică în Nr: 68 din 4 Aug. 1939, subt semnătura ziaristului de talent *Ion Neicu*, un interesant articol intitulat: „*Şi alte temeiuri*“, în care se arată vechile legături româneşti cu pământul Dobrogei, stăruind despre fenomenul economic al *transhumanţei* ce-l făceau păstorii din podişul Transilvaniei. Cum aceste aprecieri vizează şi regiunea noastră, reproducem un fragment:

„*Aşa se face că în Silistra există o familie* Braşovanof, *o alta* Panof *(dela*

Pană) o alta Cojocarov *şi aşa mai departe*".

„In sate cum este de ex: celebra Kiuciuc-Kainargea a putut fi întâlnit cândva un anume Tocuş Mocanul, ai cărui urmaşi se chiamă astăzi Tocuşef, actele de stare civilă ale strămoşului lor putând fi găsite la cutare biserică din Turcheş pe lângă Braşov".

Iată o dovadă în plus despre puterea de expansiune a elementului românesc, dar mai ales a mocanilor săceleni, unii dintre primii colonizatori ai Dobrogei lui Mircea cel Bătrân.

Mocanul săcelean a fost un pion al românismului ori unde s'a dus sau a fost împins de soartă. Dar el a fost în acelaşi timp şi un aprig luptător şi susţinător de unitate naţională, idee pe care o iubea mai mult decât orice pe lume, pentrucă îi simţise mai mult decât ori care altul trebuinţa.

Era în anul 1904, când Familia Domnitoare a Ţării vizita Hârşova. Impreună cu ea, sosise şi M. S. Regele Carol II., — copil băiat pe atunci — alături de iluştri Săi Părinţi: Ferdinand şi Maria.

Atunci, din gloata ce asista la sosirea pe pământul Dobrogei a Familiei Domnitoare, s'a desprins un Săcelean stabilit pe pământul dintre Dunăre şi Mare, şi a oferit, Celui ce ne este astăzi Rege, o sabie aurită, urându-I *să unească pe toţi Românii subt un sceptru puternic.*

Confirmarea celor de mai sus o găsim tot în paginile ziarului *„Dobrogea Jună"*, unde ziaristul apreciat *Const. N. Sarry*, — care este în acelaşi timp şi un subtil poet, — publică o poezie întitulată: *„In slava şi gloria dinastiei"* închinată *Majestăţii Sale Regelui Carol II.*, cu subtitlul: Mai 1904 — Mai 1939. Reproducem din ziarul sus citat, Nr: 42 din 9 Mai 1939, trei strofe lămuritoare, — din cele 27 strofe, cât are poezia, — care ne redau exact scena aşa cum s'a petrecut, probabil subt privirea poetului *Const. N. Sarry.*

Pe loc, din gloata ce stătea vrăjită,
Desprinsu-s'a un inimos ţăran,
Purtându-şi portul lui de Săcelean,
Şi Ţi-a întins o sabie-aurită.

— „S'ajungi mare'Mpărat dorimu-Ţi Ţie,
Şi să'ntruneşti sub sceptrul Tău bogat
Pe lângă toţi Românii din Regat
Şi fraţii cari azi se-află sub robie...".

Aşa grăit-a sufletul, nu gura
Lui Tomoşoiu dela Ercheşek —
Intruchipare de Melchisedek —
Şi tot poporul isbucni în: „Ura!".

Acum, după ce făcărăm puţină literatură, să revenim tot la o chestiune literară. Revista *„Insemnări Ieşene"* în numărul pe Septemvrie a. c. şi alte câteva numere mai înainte, se ocupă de revistele provinciale, pe cari îşi permite să le privească de *„sus"*! Noi avem stimă faţă de unii din colaboratorii acestei reviste, dar ne mirăm cum se poate strecura acolo colaboratori „curajoşi", ca dl. *N. Rafiova* — care subt haina largă a pseudonimului literar — îşi permite să se creadă îndrumător de literatură şi să dea directive celor mici. Cei mici au totuşi curajul unei semnături, domnule *Rafiova!?!*, nu se ascund subt pseudonime, pentru a nu le putea controla producţia literară, dacă o au cu adevărat. Din lipsă de spaţiu, vom reveni în numărul viitor cu o notiţă explicativă, pentru toţi *„Rafiaţiştii"*, pardon *„Rafioviştii"* dela *Insemnări Ieşene* sau de aiurea, cari se reped învesmântaţi în zalele pseudonimului literar, la truda provincială a celor cari din simplu imbold sufletesc fac şi cultură locală sau regională

Deocamdată subliniem *palma* pe care revista lui *Tiberiu Vuia* — *„Innoirea"* din Arad — a dat-o pe obrazul lui *Rafiova* ăsta, şi regretăm că nu a simţit-o, din cauza pielei prea groase.

Recenzentul dela *Insemnări Ieşene* vrea să scrim despre ei şi alte reviste de calibru, dar nu se deranjează să ne trimită schimb. Poate că vor să ne im-

(continuare la pag. 98.)

Săceleni! păstraţi revista la loc de cinste. Oricând o veţi găsi vă va aminti locuri scumpe vouă şi părinţilor voştri.

— 25. IX. 1939. — 1500 ex. —

Abonaţii noştri *)

au plătit între 15 Iunie 1939—31 Iulie 1939

	Au achitat abonamentul pe anul:					
	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Voicu Niţescu, dr. Bucureşti	100	100	100	—	—	—
Ioan Crisbăşeanu comerciant, Bucureşti				50	—	—
Dumitru Horja, comerciant. Câmpina				—	—	50
Andrei Stănicel, inginer. Braşov				100	100	100
Petru Manciulea, contabil, Bucureşti				100	100	—
Valeriu Vineş, director, Bucureşti				100	100	—
Alexandru Popescu, şef. contabil, Mâneciu Ungureni				—	100	100
Gh. P. Tomoşoiu, comerciant, Câmpina				—	100	—
Armin Deutsch, director, Braşov				—	100	100
Ioan Frăţilă, căpitan, primar, Târlungeni				—	100	—
Silvestru Garcea, preot, Cernatu				—	100	—
Radu Răduleanu, comerciant, Satulung				—	100	100
Ioan Comşa-Fulga, funcţionar, Bucureşti				—	100	100
Ghiţă Munteanu, comerciant, Urlaţi (Prahova)				—	100	—
Nicolae Căciulă, căpitan, Ilva-Mică				—	100	—
Andronic Nistor, înv. pensionar, Cernatu				—	100	—
Drăgan Ovesea, comerciant, Bucureşti,				—	100	100
Ionel Beşlegeanu, comerciant, Bucureşti				—	100	—
Ion Ciupală, comerciant, Bucureşti				—	100	—
Traian Panţu, funcţionar, Bucureşti				—	100	—
Const. I. Gologan, comerciant, Bucureşti				—	100	100
Aurel Bulgărea, comerciant, Bucureşti				—	100	100
Ionel I. Şeitan, director, Oradia				—	—	100
Dr. I. Tocitu, medic, Com. Ferdinand, (Constanţa)				—	—	100
Cornel Voicu, avocat, Braşov				—	—	100
Ioan D. Cofei, camerciant, Satulung				—	—	100
Ioan Picioruş, Cătunul Dăneşti, (Ilfov)				—	—	100
Ioan Gh. Drăgoi, comerciant, Galaţi				—	—	100
Paraschiviţa Dragoş, înv. Satulung				—	—	100
Constantin Preotu, funcţionar, Satulung				—	—	100
Ioan I. Tartescu, dr. Brăila				—	—	100
Nicolae Burcuş, comerciant, Buşteni				—	—	100
Nicolae Munteanu, Buşteni				—	—	100
Gheorghe Feticu, comerciant, Buşteni				—	—	100
Ioan B. Peteu, casier, Bucureşti				—	—	100
Vasile Pavelescu, funcţionar, Bucureşti				—	—	100
Eremia Muşat, propr. Bucureşti				—	—	100

*) Abonaţii sunt trecuţi în ordinea în care au plătit abonamentul. Le mulţumim şi pe această cale. Sprijinul acordat ne arată încăodată necesitatea acţiunii noastre şi ne face să străduim în viitor pe acelaş drum al Săcelelor de mâine.

	1937	1938	1939
Victor Jalea, funcţionar, Bucureşti	—	—	100
Mihai Banciu, Bucureşti	—	—	100
Traian Căciulescu, director, Bucureşti	—	150	150
Ioan Dumitrescu, funcţionar, Bucureşti	—	—	150
Aurel Pană, dir. Bucureşti	—	—	150
Primăria Comunei Zizin (Braşov)	200	400	—
Ion Jalea, sculptor, Bucureşti	—	200	200
Gheorghe Voinea, insp. contabil, Bucureşti	—	—	200
Fraţii Oancea, hotel, Buşteni, (Prahova)	—	—	200
Radu N. Mircea, propr. Bucureşti	—	—	200
Bucur Peteu, comerciant, Bucureşti	—	—	200
Gheorghe Găetan, comerciant, Bucureşti	—	—	200
Petre Munteanu, comerciant, Bucureşti	—	—	200
Ioan Cioc, comerciant Bucureşti	—	250	250
Aurel Pană moşier, Bucureşti	—	250	250
Ştefănescu & Roşculeţ, comerciant. Buşteni (Prahova)	—	—	250
Vasile Berteanu, dir. Bucureşti	—	—	250
Primăria Comunei Turcheş, Braşov	—	500	—
Au plătit prin C. E. C. Nr: 25.187.			
Corina Motzoi, moşier, Berezeni, (Fălciu)		200	—
Ioan I. Necula, comerciant, Ploeşti		—	100
Gheorghe Steţcu, comerciant, Constanţa		—	200

(urmare dela pag. 96)

puie — domnule *Tiberiu Vuia* — să le cumpărăm şi să le şi citim revista!? Regretăm că cei dela *„Innoirea"*, nu au continuat explicaţiile promise, pentru ca să poată înţelege şi recenzentul ieşean ce'nseamnă cultură locală şi rostul unei reviste provinciale.

Cum vedem, suntem pe picior de război, cu cei dela Iaşi. Nici nu-i mirare! Cum războiul e la modă, de ce nu ne-am găsi şi noi măcar în război .. literar!

Poate că până vor apare rândurile acestea, războiul să se fi terminat sau să se fi încins mai bine, târând în el şi alte naţiuni. Oricum ar fi, un lucru e constatat. Războiul e groaznic. Noi care l'am trăit cât de cât în 1916, în Dobrogea, îl cunoaştem şi ştim ce înseamnă.

De aceea încheim cu credinţa în Dumnezeu că se va termina, ferindu-ne de această pacoste.

Să sperăm, dragi Săceleni, că vom scăpa numai cu *războiul literar*, ce l-am declarat celor dela Iaşi şi nădăjduind ca în *„cronica mărunţă"* din numărul viitor, să vă dăm veşti mai interesante, încheiem cu cea mai potrivită urare:

S'auzim de pace.

Victor Tudoran.

VICTOR I. GHIA

— încălţăminte fină —

Bucureşti

STR. FRANKLIN No. 8. (vis-à-vis de Ateneul Român).

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene“.

— *Revista* **„Mugurul“** *Bucureşti* — a. X. n. 7—8. Mai-Iunie 1939.

● Dir.: Prof. Paul I. Papadopol. ●

„Plaiuri Săcelene“. Dârza revistă săceleană, condusă cu atâta pricepere de domnul Victor Tudoran şi-a aniversat de curând jubileul de cinci ani. Revista săceleană îşi vede astfel asigurată o lungă existenţă şi păşeşte cu încredere mai departe.

Numărul jubilar cuprinde pe lângă colaborările d-lor: Ion Jalea, Victor Jinga, George Moroianu, Dr. N. G. V. Gologan ş. a. un interesant articol al d-lui Vasile Băncilă, prof. la liceul nostru,: Lucian Blaga şi regiunea Săcelelor, şi-o poesie „Ciurda“ a colegului nostru de redacţie Valerian Calciu.

Ne-a mai sosit la redacţie nr. 1—2 anul VI, al aceleaşi reviste. Desprindem din cuprinsul revistei colaborările în proză ale d-lor: Victor Tudoran, Dr. Gheorghe Dragoş, Dr. I. G. V. Gologan, Ion Sulu; apoi folklorul săcelean cules de d. Nicolae Pană şi poezia „Madrigal“ a d-lui Nicolae Moisiu. Precum se vede, după popasul aşa de întăritor al aniversării celor cinci ani de frământată existenţă revista „Plaiuri săcelene“ a pornit cu grabă pe calea unor noui înfăptuiri.

FLORIAN NICOLAU.

AM PRIMIT LA REDACŢIE

Nu anunţăm în această rubrică decât ziarele şi revistele cari la rândul lor ne anunţă. Redacţia.

Reviste: „A. L. A. C. I. Bucureşti, „Buletinul Informativ“ Bucureşti, „Bugeacul“ Bolgrad, „Buletinul Cărţii Româneşti“ Bucureşti, „Cuget Clar“ Bucureşti, „Convorbiri Literare“ Bucureşti, „Condeiul“ Craiova, „Conferenţa“ Bucureşti, „Cronica Literară“ Baia-Mare, „Foaia Plugarului“ Constanţa, „Fruncea“ Timişoara, „Gândul Vremii“ Bucureşti, „Gândirea“ Bucureşti, „Gazeta Ilustrată“ Cluj, „Izvorașul“ Bistriţa-Mehedinţi, „Innoirea“ Arad, „Insemnări Literare“ Blaj, „Literatura“ Bucureşti, „Litoral“ Constanţa, „Mugurul“ Bucureşti, „Meşterul Manole“ Bucureşti, „Neamul Românesc“ Bucureşti, „Plaiuri Hunedorene“ Petroşani, „Preocupări Literare“ Bucureşti, „Prepoem“ Bucureşti, „România Eroică“ Cluj, „Straja Neamului“ Chişinău, „Satul“ Bucureşti, „Satul şi Şcoala“ Cluj, „Sănătatea“ Bucureşti, „Tinereţea“ Bucureşti, „Tinerimea Română“ Bucureşti, „Viaţa Basarabiei“ Chişinău.

Ziare: „Acţiunea Buzăului“ Buzău, „Avântul“ Petroşani, „Crainicul“ Călăraşi, „Decalogul“ Bucureşti, „Evangélikus Élet“ Baciu, „Fapta“ Bucureşti, „Gazeta Cărţilor“ Ploeşti, „Gazeta Transilvaniei“ Braşov, „Gorjanul“ Târgu-Jiu, „Informaţiuni Comerciale“ Turnu-Măgurele, „Ogorul“ Bucureşti, „Românizarea“ Bucureşti, „Tribuna“ Ploeşti, „Tribuna Noastră“ Cluj, „Ţară Nouă“ Cluj, „Torţa Olteană“ Craiova.

Cotidiane: „Ardealul“ dir. G. I. Gologan, Braşov, „Dobrogea Jună“ dir. C. N. Sarry Constanţa.

Streine: „Nădejdea“ Vârşeţ, (Jugoslavia), „Le Journal de Moscou“ Moscou. (U. R. S. S.)

Vom fi recunoscători acelor ce ne vor trimite adresele exacte ale rudelor şi prietenilor de origine săceleană, despre care cred că ar putea abona revista.

Plaiuri Săcelene

revistă de atitudini și probleme săcelene.

DIRECTOR:

VICTOR TUDORAN

apare odată pe lună.

COLABORATORI:

Vasile Băncilă, prof.; Ioan Al. Bran-Lemeny, scriitor; D. G. Constantinescu, ing. agr. insp.; Pimen Constantinescu, prof.; M. Ar. Dan, ing. prof. univ.; Gheorghe Dragoș, asist. univ.; Silvestru Garcea, preot; N. G. V. Gologan dr. economist; Ion I. Ionică, prof.; Vasile Ivan, insp.; Ion Jalea, sculptor; Victor Jinga, prof. univ.; Petru Leucă, preot; Mihail Lungianu, scriitor; Victor Marin, preot; George Moroianu, prof. univ.; I. G. Munteanu, prof.; Aurel A. Mureșianu, istoric; Nicolae Pană, inv. dir.; Zenovie Popovici, preot; Daniil Purcăroiu, preot; Gheorghe Șerbu preot; Dr. Ilie Toma, asist. univ.; și tinerii publiciști săceleni: Al. Stroe-Militaru, Dimitrie Danciu, Nicolae G. Moisiu, Nicolae Verzea, Valeriu Calciu, Victor Ion Critu, Gigi Deleanu, Ion Despan, Lucian Ducșoara, Ion Moisiu, N. Moroianu, Florica Mosloc, Niță Pârciog, Ion Perșinariu, Ioan B. Peteu, Mitică Peteu, Ion Sulu, Mihai I. Tepșan, Vlad Șeitan.

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc, să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului, să despicăm drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească, la ridicarea acestor plaiuri mocănești.

ABONAMENT ANUAL:

Particulari	Lei 100
Abonamente de sprijin dela	„ 150
Societăți culturale, școli	„ 200
Instituții și autorități	„ 400

Un număr simplu Lei **10.**—
Număr dublu . . „ **15.**—

Abonamentul la ediția populară este Lei **60.**—
dar plătit înainte prin mandat poștal.

Revistă fondată în anul 1934.
Cont la C. E. C. Nr. 25.187

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA

Plaiuri Săcelene

SATULUNG — SĂCELE — |Jud. BRAȘOV|

Tip. Cultura Brașov.